

MANAGEMENTUL ORGANIZAȚIILOR^{*)}

VIOREL CORNEȘCU

Schimările care se produc în societatea noastră după prăbușirea și înălțarea regimului comunist au creat un interes deosebit în rândul unor categorii largi de oameni pentru problemele teoretice și practice ale conducerii, în special ale conducerii activității economice. Este firesc să apară acest interes, deoarece suful libertății a declanșat inițiative ale oamenilor care au fost ținute în frâu ani de zile, a deschis posibilitatea, dacă nu total, măcar parțial, a manifestării puternice, sub diferite forme, a intereselor economice ale acestora, a materializării acestor interese în activități concrete în domeniul economic. Insist asupra domeniului economic, deoarece orice transformare în celelalte domenii ale societății (politici, cultură, învățământ, artă etc.), chiar dacă pot lua o amprentă deosebită, se pot realiza numai dacă sunt susținute de economie și numai dacă economia, la rândul ei, se transformă, urmează aceeași direcții de mișcare.

Nu urmăresc să mă refer la transformările pe care le cunoaște economia românească după revoluție, ci doar să surprind existența acestora, manifestarea libertății de acțiune a oamenilor, punerea în valoare a inițiativei lor economice. Procesul, dacă privim cu obiectivitate, nu se realizează lin, de la sine, fără obstacole și poticneli. Nu pe acestea dorim să le evidențiem, ci faptul că s-au ridicat acele bariere care opreau manifestarea libertății economice, că au apărut agenți economici privați, că numărul acestora a crescut, că viitorul în economie se prefigurează a fi al acelora cu inițiativă, indiferent prin ce forme de activități și de organizare se va concretiza această inițiativă.

^{*)} Mihaela Vlăsceanu - Psihosociologia organizațiilor și conducerii, Ed. Paideia, București, 1993

Pornind de la aceste realități, este firesc ca problemele de rationalizare și eficientizare ale activităților economice, și nu numai ale acestora, să stea pe prim plan atât în atenția sectorului privat din economie, cât și al celui public. Economia de piață, care deja a început să se manifeste, prin legile și mecanismele ei, impune acest lucru. Iată de ce înregistram o evidentă creștere a interesului unor categorii largi de oameni pentru inițiere în domeniul managementului și chiar pentru aprofundarea cunoașterii în acest domeniu. Dacă avem în vedere și faptul că pentru foarte mulți managementul apare ca un miracol care poate înălța retelele de la nivelul întreprinderilor și al altor organizații ale societății atunci ne putem explica de ce orice lucrare în acest domeniu este primită cu interes de public și înregistrează o desfacere rapidă.

Desigur, managementul în sine nu este un miracol și el nu face miracole. El dă rezultate numai dacă cei interesați cunosc bine principiile, metodele, tehniciile de conducere etc. și dacă le aplică corect. De aceea este necesară pregătirea corespunzătoare în domeniul conducerii a tuturor celor care doresc și au nevoie, punerea în valoare a celor care dispun de aptitudini manageriale, atragerea lor spre aceste activități, existența unei literaturi bogate în conținut și accesibile, cunoașterea realizărilor deosebite din acest domeniu din țară și străinătate etc.

Iată de ce nu putem să nu semnalăm apariția în țara noastră, la editura "PAIDEA" a unei lucrări monografice deosebit de interesante în acest domeniu și anume "Psihosociologia organizațiilor și conducerii", autor Mihaela Vlăsceanu. Această lucrare se alătură celorlalte lucrări de management care au văzut lumina tiparului după decembrie 1989, îmbogățind literatura de specialitate din țara noastră. Ea are marea calitate că abordează problemele conducerii cu deschidere spre toate genurile de activități din societate (economice, politice,

sociale etc.). Acest lucru este posibil deoarece autoarea, în primele două părți ale lucrării, se oprește pe larg și analizează organizațiile ca entități de sine stătătoare, tipurile de organizații, funcționarea organizațiilor.

Așa cum subliniază autoarea, "organizațiile fac parte integrantă din mediul în care trăim, muncim, învățăm, ne relaxăm". În acest context, este firesc să stim mai mult despre acest mediu și să încercăm să facem în așa fel încât să ne fie favorabil, iar acțiunile noastre să nu fie haotice, ci coordonate și conduse rațional. Deci este normal să ne intereseze toate tipurile și formele de organizații atât din punct de vedere al modului lor de constituire, (formale și informale), cât și din perspectiva intensității implicării indivizilor și a obiectivelor specifice pe care le îndeplinesc. Acest ultim interes este determinat de modalitatea manifestării diviziunii sociale a muncii și de constituirea, pe această bază, a domeniilor principale ale activității umane (economic, social, religios, politic etc.).

Lucrarea în discuție pune în evidență o serie de probleme ale teoriei organizațiilor, precum și a funcționării acestora, care sunt specifice tuturor tipurilor și formelor de organizații. Abordând în această manieră organizațiile, autoarea își aduce o contribuție însemnată la constituirea unui management al organizațiilor, care se poate aplica în egală măsură la organizații economice, politice, sociale etc. Această optică de tratare a managementului este deosebit de importantă, deoarece toate tipurile de organizații își propun rationalizarea activității lor. Acest proces nu poate avea loc fără o conducere corectă, competentă. Deși aceste probleme, din punct de vedere teoretic, dar și practic, s-au ridicat pentru prima dată pentru organizațiile economice, astăzi ele se pun identic pentru toate tipurile și formele de organizații. De fapt, nu interesează care tip sau forme de organizații au fost studiate și analizate, ci

concluziile obținute și posibilitatea generalizării acestora pentru instituirea unor metode, instrumente, tehnici de acțiune, în vederea conducerii și funcționării eficiente a lor.

Iată de ce, Mihaela Vlășceanu, după ce face o analiză pertinentă a organizațiilor în primele două părți ale lucrării, se ocupă pe larg în partea a treia și ultima a lucrării de problemele conducerii lor. Ea analizează acele funcții ale conducerii care reflectă în conținutul lor elementele de bază ale procesului de conducere. Astfel, autoarea se oprește pe larg asupra funcției de organizare, asupra procesului decizional și a procesului motivational. De asemenea, într-un capitol separat se evidențiază și se analizează stilurile și metodele de conducere ale organizațiilor. Remarcăm accentul pe care-l pune autoarea pe acele probleme care permit înțelegerea proceselor de conducere a organizațiilor și care dă posibilitatea celor interesați de a-și proiecta și modela acțiunile proprii de conducere.

Nu ne propunem să facem o analiză detaliată a fiecărei părți a lucrării Mihaelei

Vlășceanu. Ar fi și foarte greu, deoarece spațiul tipografic nu ne-ar permite surprinderea multitudinii de probleme și aspecte pe care le-a tratat autoarea. Credem că este bine ca cititorii să le descopere ei însăși, spunându-le însă că atât cei inițiați în acest domeniu, cât și cei care abia se îndreaptă spre el, au ce învăță. Mă refer nu numai la menirea originală de a aborda problema organizațiilor și a conducerii acestora, dar și la continutul tratării, la bogata informație pe care o conțin fiecare capitol și paragraf. Acest lucru scoate în evidență nu numai că Mihaela Vlășceanu este o bună specialistă a domeniului, dar și faptul că dispune de disponibilități deosebite de a împărtăși cunoștințele acumulate, într-o manieră riguroasă științifică, dar și atractivă pentru cititor.

Cartea Mihaelei Vlășceanu este o reușită, ea se adaugă celorlalte lucrări consacrate managementului ce au văzut lumina tiparului în ultimii ani, contribuind la profundarea domeniului și la asigurarea unui set important de cunoștințe de specialitate tuturor celor interesati.